

Zápis z jednání Sekce veřejných knihoven SKIP ze dne 10.11.2011

Přítomni – viz prezenční listina

Program jednání:

1. Úvod – Marek Štim (grafické studio Mančaft).
2. Celostátní akce SKIP 2011 (stručné zhodnocení a plán do konce roku) + plánované akce 2012 – kol. Giebisch.
3. Typové pozice (náměty na další typové pozice povolání knihovnick) – kol. Houšková.
4. Standardy VKIS (diskuse o propagaci a šíření standardů) – kol. Zemánková.
5. Různé – RF může SKIP pomoci ?, benchmarking knihoven, soutěž Městská knihovna roku – diskuse o možných hodnotících kritériích.

Ad 1.

- V úvodu všechny přítomné seznámil Marek Štim s kolegou z grafického studia Mančaft s nabídkou spolupráce na propagační kampaň ČTI ! ŽIJ !. Ve spolupráci s Městskou knihovnou Náchod připravili atraktivní fotografickou kampaň, kterou nabízí k využití SKIPu.
- Grafické studio Mančaft získalo například první místo v soutěži o logotyp Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem. Za grafickou úpravu svých materiálů požadují částku 10 000 Kč, licenci poskytnou bezúplatně. Pokud bychom získali pro rok 2012 finanční podporu firmy Skanska, lze uvažovat o spolupráci s grafikou z Mančaftu na našich propagačních plakátech BMČ, TK a DDK.
- Kontakty – info@mancaft.cz, tel. – 739 567 938.

Ad 2.

- Kol. Giebisch ve své prezentaci stručně shrnul nejvýznamnější celostátní akce SKIP a nastínil možnost pokračování v našich akcích i v roce 2012. Zatím nevíme, zda budeme finančně podpořeni naším partnerem firmou Skanska.
- Březen – měsíc čtenářů – 2. ročník, 380 zapojených knihoven, mediálně úspěšné – 857 příspěvků v médiích z toho 147 v celostátních médiích, propagační plakát financovala firma Skanska.
- Maratón čtení – 1. ročník, příspěvek 3 000 Kč na jednu akci, celkem bylo podpořeno 50 knihoven v 1. kole a 17. knihoven ve 2. kole, které bylo podmíněno účastí autorů nominovaných na cenu Magnesia Litera. Akci finančně podpořila firma Skanska. K akci se připojila svojí nabídkou i Obec spisovatelů.
- Čtenář roku – 1. ročník, do soutěže se přihlásilo 81 veřejných knihoven ze všech krajů a ve všech krajích byl vybrán Král čtenářů. Akci finančně podpořila firma Kanzelsberger. Vítězka slečna Dagmar Černá z hustopečské knihovny přečetla v roce 2010 – 849 knih. Cena jí byla předána v rámci televizního přenosu cen Magnesia Litera ve Stavovském divadle.

- **Týden čtení** – 3. ročník, hlásí se k němu cca 50 knihoven, měli bychom TČ více podpořit, mohl by být mediálně atraktivní – čtení na netradičních místech, v netradiční hodiny, zdraví nemocným, děti seniorům atd.
- **Biblioweb** – 12. ročník, letos se přihlásilo rekordních 56 knihoven, v kategorii nad 20 000 obyvatel zvítězila KFB Zlín, v kategorii nad 3 000 obyvatel MěK Ústí nad Orlicí a v kategorii do 3 000 obyvatel MěK Jevíčko. Pátým rokem se tato soutěž koná pod záštitou Asociace krajů a vítěz je vyhlášen v rámci konference ISSS. A jak si tedy počínat? Kol. A. Brožek každoročně podrobně komentuje hodnocení např. v časopise Čtenář. V Bulletinu SKIP, za rok 2011 dostupné na http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull11_217.htm#ti
- **Noc s Andersenem** – 11. ročník, letos se spalo na 1 040 spacích místech, především v knihovnách a ve školách, spíme již na 3 světadílech – Evropa, USA a Austrálie, spalo cca 40 000 dětí, mediálně podpořili – Mladá Fronta, ČRO, Rádio Slovensko, Mateřídouška apod.
- **OKNA – O Knihovnických Aktivitách** – 1. ročník, letos v Jičíně – spojen s 100. výročím V. Čtvrťka, soutěžní přehlídka knihovnických besed, vítězem pro odbornou porotu se stala Stanislava Najmanová z Hořic a diváckou cenu získala Lenka Macháčková z Nové Paky.
- **Světový den knihy a autorských práv** – celosvětová akce pod patronátem UNESCO, slaví se ve stovkách zemí od roku 1995 23. dubna, v ČR na něj zapomínáme, knihovny jsou vysílené po březnových akcích včetně Noci s Andersenem. Kol. Štěrbová navrhuje uspořádat v roce 2012 celostátní seminář k problematice autorských práv – novelizace AZ apod. Kol. Štěrbová také navrhuje o BMC zahájit nějakou akci /např. lit. soutěž/ a vyhlásit k 23. dubnu výsledky – propojovat aktivity! V této souvislosti připomínáme, že rok **2012 byl vyhlášen Evropským rokem seniorů a mezigeneračního propojování!**
- **Knihovnická dílna 2011** – akce určená pro všechny, především pro knihovny územních celků, pořádaná zpravidla ve dvouletém intervalu a v pořadí již 11. , proběhla 28. a 29. dubna t.r. , za finanční podpory MK ČR a ve spolupráci s Městskou knihovnou v Praze i Národní knihovnou ČR. Vedle tradičního představení nejlepších knihoven a nových trendů a aktualit, bylo samostatným tématem dobrovolnictví v knihovnách. Nově byla zařazena i exkurze do pobočky Městské knihovny v Praze – do Domu čtení. Akce se zúčastnilo 150 účastníků, nepočítaje organizátory a přednášející.
- **Kamarádka knihovna** – 3. ročník, soutěž o nejlepší dětskou knihovnu, sponzoruje firma 3M, probíhá každé dva roky. Letošním vítězem této soutěže je dětské oddělení Městské knihovny Chrudim.
- **Setkání knihovnických seniorů ČR** – 7. ročník, letos tuto celostátní akce uspořádala vyškovská knihovna, děkujeme všem kolegům a panu řediteli V. Raškovi! Příští rok se tato akce uskuteční v Městské knihovně v Lounech.
- **Co venkovské knihovny umějí a mohou** – 7. ročník, letošní setkání knihovníků malých obecních knihoven se uskutečnilo v Olomouckém kraji v Protivanově. Příští rok hostí toto setkání další nositel státní ceny Knihovna Petrůvky na Vysočině.
- **Týden knihoven** – 15. ročník, letošní ročník s mottem 15. KRAJ – KRAJ KNIHOVEN začal knihovnickým happeningem v Ostravě, k akci se přihlásilo cca 500 knihoven, opět byl každý den v Týdnu knihoven věnován jiné cílové skupině.
- **Happening Týdne knihoven** – 12. ročník, letos jej organizovala Knihovna města Ostravy dne 30. 9. V roce 2012 bude tuto akci hostit jihočeský Písek.

- **Velké Říjnové Společné Čtení** – 9. ročník, k této akci v rámci Týdne knihoven se hlásí stále desítky knihoven, letos bylo VŘSČ věnováno především 200. výročí K.J.Erbena.
- **MARK 2011** – 2. ročník, letošní cena pro mladého knihovníka do 35 let putuje opět do Brna – kol. Heleně Selucké, především za projekt Bezbariérová knihovna.
- **Knihovna roku 2011** – 9. ročník státní ceny, uděluje se od roku 2003, předtím byla cenou SKIP, letošním vítězem v kategorii Základní knihovna se stala Místní veřejná knihovna Vavřinec-Veselice, Jihomoravský kraj. V kategorii Informační počin cenu získala Moravská zemská knihovna v Brně.
- **Městská knihovna roku 2011** – 2. ročník, tato cena SKIP a Skanska se uděluje v rámci udělení státní ceny Knihovna roku. Letošním vítězem se stala Městská knihovna v Lounech.
- **Studijní zájezd SKIP do zahraničí** – letos se po řadě zahraničních úspěšných zájezdů navštívily švýcarské knihovny. Pokusíme se pro rok 2012 zorganizovat zahraniční zájezd do italských knihoven.
- **Den pro dětskou knihu** – 6. ročník, dosud přihlášeno k této akci cca 120 knihoven, pro letošní rok jsme aktualizovali webové stránky a přihlašovací formulář.
- **Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě** – 12. ročník, letos proběhne opět v Národním archivu na Chodovci v Praze ve dnech 30.11-1.12., zatím přihlášeno cca 150 účastníků.
- **V regionech a odborných sekcích SKIP probíhají další desítky akcí v průběhu roku.**

Ad 3.

- **Kol. Houšková za velkého zájmu přítomných podrobně referovala o pracích na typových pozicích**, resp. na vymezení základních knihovnických profesí v Národní soustavě povolání. Vysvětlila obsah a široké souvislosti. (http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_Odb/RegFceSemin11.htm).
- Projekt končí rokem 2012, v projektu vzniká podrobný popis našeho povolání, na projektu pracuje skupina 10 osob – zástupců různých typů knihoven.
- Zatím jsme vynechali pojem hudební knihovnický – ruší se hudební oddělení knihoven a uvidíme, jaká bude jejich budoucnost.
- Kol. Řehák upozornil na nedostatek odborné diskuse, kol. Houšková upozornila na nutnost „vstupního“ školení. Dále také kol. Řehák prosazuje pojem „dětský knihovnický“ – ve vazbě na dětskou zdravotní sestru atd. V souvislosti s tímto projektem kritizuje výuku knihovnických škol, které podle jeho názoru nevychovávaly knihovníky. Kol. Houšková se nebrání širší diskusi k tomuto projektu, který všichni považují za velmi důležitý!

Ad 4.

- **Novela Standardu VKIS** již těsně před oficiálním podpisem ministerstva kultury. Okamžitě po podpisu bude novelizovaný Standard zveřejněn na webech a v tisku spolkovém i institucionálním. Materiál bude oznámen a propagován i v nejznámějších časopisech pro veřejnou správu: Moderní obec, Veřejná správa. Požádáme o zveřejnění, resp. o světlení materiálu jako pomůcky knihoven i zřizovatelů ve Zpravodaji Spolku pro obnovu venkova a dalších. Jednotlivé regiony by měly provést propagaci a osvětu ve svých krajích a okresech všude tam, kde s budou přítomni starostové či odpovědné osoby. Členové SKIP, především této sekce, by měli i mezi svými kolegy osvětlovat význam Standardu pro rozvoj a růst českého knihovnictví.

Parametry Standardu nemohou být přizpůsobeny současnému stavu a hodnotám podmínek pro práci knihoven, naopak. Musí motivovat k úsilí stav zlepšovat. Kol. Richter usiluje o získání částky na vydání standardu tiskem, a to v přitažlivé grafické podobě.

Ad 5.

- V roce 2012 bude ministr kultury jmenovat novou soutěžní komisi pro hodnocení nominovaných knihoven do **soutěže Knihovna roku ...**, kategorie a) i kategorie b). Návrh osob na nominaci lze zaslat kol. Jarkulišové a kol. Giebischovi do konce listopadu t.r. VV SKIP pak ministru doporučí osoby na základě nejvyššího počtu hlasů, které akto obdrží. Elektronická diskuse na téma objektivnost soutěže Městská knihovna roku měla pokračování i na úrovni jednání sekce. Přítomní byli seznámeni s podmínkami, pravidly i zásadami hodnocení. Spoluvyhlašovatelem, resp. donátorem odměny spojené s udělením titulu, je sponzor SKIP Skanska. Proto hraje roli, vedle kvality, množství i pestrosti služeb, vystupování personálu, spolupráce s dalšími organizacemi, postavení knihovny ve městě, jejího hodnocení veřejností a řada dalších charakteristik, i kvalita umístění a vybavení knihovny.

Podrobně o pravidlech na <http://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/knihovnicka-cena-souteze/cena-skip-a-skanska-mestska-knihovna-roku-2011>. Prvním kolem soutěže jsou výsledky knihoven v Benchmarkingu. Druhým kolem soutěže pak osobní návštěva soutěžní komise. Knihovny soutěží v kategoriích dle velikosti (městské knihovny). Udělený titul je vedle finanční hodnoty pro knihovnu i významným přínosem po mediální stránce. Návrhy na změny a možnosti hodnocení – lze podávat. Vzhledem k teprve 2. ročníku této soutěže by bylo ukvapené je zásadně změnit. Soutěžící knihovny byly z hlediska hodnocení velmi vyrovnané, možnost rozdělit soutěž na kategorie dle velikosti obsluhované populace a udělit více cen v několika kategoriích by jen drobila význam a exkluzivnost ceny.

- V roce 2011 byla udělena i cena MARK 2011 a Čtenář roku. Vše o cenách SKIP na <http://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/knihovnicka-cena-souteze>. O cenách Knihovna roku 2011 v obou kategoriích na http://www.nkp.cz/o_knihovnach/KnRoku/2011/charakt.htm.
- **Kol. Wimmerová v souvislosti s hodnocením Knihovny roku vystoupila s příspěvkem o navrhovaných hodnoceních knihoven.** Původním záměrem bylo zamyšlení nad zněním jednotlivých kritérií a zda mají ještě svou aktuálnost po 12 letech soutěže? Knihovny se rozvíjí, a tak je třeba měnit i "priority" a celkové hodnocení. Aby měla kol. Wimmerová jistotu, že jde správnou cestou a hlavně aby měla tolik žádanou "zpětnou vazbu" od "lidí z terénu", kterých se to v konečném důsledku nejvíc dotýká, obrátila se na členy pracovního týmu "podseky" a několik oceněných knihoven. Požádala je, aby jí číselnou stupnicí (od 1 do 13) označili, která kritéria považují ve své činnosti za nejdůležitější (t.j. za ta, která o činnosti knihovny nejvíc vypovídají). Oslovila cca 20 lidí, zpátky přišlo 16 odpovědí. Z toho 4 byly ve formě slovního vyjádření. Výsledkem bylo, že za dva nejdůležitější body jsou považovány: osobnost knihovníka a výpůjční doba. Ostatní kritéria už nevyšla tak výrazně, ale všichni je považují za důležitá.

KNIHOVNA ROKU

(kritéria hodnocení veřejných knihoven v obcích v rámci soutěží Vesnice roku a Knihovna roku)

Pořadí podle důležitosti	Sledovaná kritéria	Podrobnější popis
	Počet čtenářů	Statistické údaje
	Počet výpůjček	Statistické údaje
	Osobnost knihovníka	Jeho zájem o práci, aktivita, komunikace, délka činnosti v knihovně, ochota se vzdělávat (účast na odborných akcích), členství ve SKIP, komunikace s představiteli obce
	Výpůjční doba	Délka a vhodnost rozvržení hodin pro veřejnost
	Kooperace	Začlenění knihovny do kooperačního systému (spolupráce s pověřenou knihovnou) a snaha o spolupráci s jinými knihovnami
	Postavení knihovny v obci	Jak knihovna spolupracuje se spolky a občanskými sdruženími – jak se podílí na kulturním životě obce
	Publicita knihovny	Informační tabule, články v místním zpravodaji a regionálním tisku, podíl na vytváření dokumentů z důležitých akcí obce
	Kvalita knihovního fondu	Způsob doplňování novými dokumenty, využívání výměnných souborů, poměr „brakové literatury“, aktualizace fondu
	Práce s dětmi a mládeží	Kolik procent z počtu čtenářů jsou děti, jaké akce se pro ně připravují a jak často
	Automatizace, internet	Úroveň automatizace knihovny, připojení na internet (jeho využívání uživateli)
	Umístění a vzhled knihovny	Zda prostředí knihovny působí pozitivně na uživatele, zda je moderní a příjemné
	Propagace regionu	Práce s regionální literaturou, využívání rozličných forem práce k tomu, aby čtenáři zlepšovali svůj vztah a znalosti o dané lokalitě
	Získávání finančních prostředků	Aktivní získávání financí z grantů, komunikace se zřizovateli, spolupráce s jinými organizacemi a tím také sdružování prostředků

- Kol. Houšková připomíná, že tyto soutěže jsou především motivační. Kol. Jarkulišová navrhuje prověřit knihovny přihlášené do Knihovny roku novelizovanými Standardy VKIS. Kol. Řehák zde také vidí primárně motivaci a přihlášení se k benchmarkingu knihoven – sledovat především kvalitu !
- Kol. Raška upozorňuje, že podle jeho názoru nejsou hodnotící kritéria objektivní, ale ani nemohou být. Kol. Tauberová připomenula, že se každoročně hlásí do této soutěže Městská knihovna roku a také řekla, že měla poprvé možnost být členem hodnotící komise soutěže Kamarádka knihovna, a jak je těžké posuzovat jednotlivé knihovny a jejich činnost. Kol. Prucková považuje soutěž Městská knihovna roku především za mediální akci. Kol. Jarkulišová i Kodýmová navrhuje, aby vítězná knihovna i její statutární zástupce byl členem SKIP, pokud nejsou, tak jim to nabídnout.
- Členové sekce veřejných knihoven jsou zpravidla úzce spjati i s **výkonem regionálních funkcí**. Na RF však v době finanční krize je v mnoha krajích snižována

dotace. Ve Středočeském byla dotace snížena tak, že v zásadě znemožňuje výkon RF. To má zásadní dopad na knihovny, resp. občany v malých obcích. Proto, bude-li mít některý kraj problémy po této stránce, je vedení SKIP připraveno hledat ve spolupráci s příslušnými knihovnami i KI NK možnost nápravy, intervenovat a pomoci. Kol. Prucková upozornila na vážné ohrožení malých profesionalizovaných knihoven, způsobené finanční situací jejich zřizovatelů. I zde SKIP nabízí možnost pomoci, musí však být včas infomován.

- Kol. Ježková představila členům sekce nově vydanou publikaci Dobrovolníci pro kulturu. A individuálně projednala distribuci. Vydal NIPOS Praha. Najdete i na webu http://citarny.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=3500&Itemid=4195
- **Skupina pro obecní knihovny** se sejde 28. listopadu t.r. v NK, aby projednala přípravu akce Co venkovské knihovny umějí a mohou v Petřůvkách, znovu hledala inspiraci k zvýšení počtu knihovníků obecních knihoven v řadách členů SKIP. Význam jejich členství podtrhla kol. Kodýmová. Zdůraznila, že příslušnost soutěžících knihovníků ke SKIP by měla být v pozornosti soutěžních komisí

Zaujala Vás tato sekce? Pak přijďte na další schůzku 16. února 2012. Konání bude ještě oznámeno na stránce SKIP <http://www.skipcr.cz/> v části Oznámené akce.

zapsal Roman Giebisch
odsouhlasila Ladislava Zemánková
18. listopadu 2011